

at lade Hæren fremdeles forblive i den Tilstand, hvori den er, uden at give den den Ordning, hvortil den saa høilig trænger. Jeg for mit Vedkommende er mere rede til at paatage mig det positive Ansvar for Noget, man gør, end det negative Ansvar for Intet at gjøre. Jeg har havt Leilighed til at omtale Planen af 1842 med megen Anerkjendelse, og det har jeg gjort med al Oprigtighed, men jeg troer, at den ærede sidste Taler bliver uretfærdig mod det nærværende Udkaft, netop idet han gaaer noget for vidt i sin Veendring for Planen af 1842. Planen af 1842 havde ved Siden af sine Fortrin og gode Egenheder dog meget væsentlige Mangler. Der var ikke uvæsentlige Grene af Bestyrelsen, som den slet ikke berørte, og fremfor Alt var ifølge den Krigsreserven kun til paa Papiret. Naar det har været fremhævet, og med Rette, at Planen af 1842 gav os en dygtig lille Armee, lod Planen af 1842 os dog paa den anden Side ganske savne Krigsreserven paa en Tid, da vi høilig trængte til den. Det er ikke let at afgjøre, hvilken Virkning det vilde have haft i 1848, om vi havde haft Krigsreserven ligesaa hurtigt rede til at rykke i Marken som Vintien, naar vi havde haft en Plan, noget lignende den, der nu er foreslaet. Vi have Alle dengang i høi Grad savnet Tilstedeværelsen af de Afdelinger, som kun vare til paa Papiret, og som derfor først i det følgende Aar kunde komme i Marken. Den ærede Taler har paakaldt de fremmede Mønstre og har sagt: Hvor vilde man finde Noget, der lignede det, som her er foreslaet? Man kunde gaae til Frankrig, man kunde gaae til Rusland, til Østerrig eller Preussen, man vilde intetsteds finde Noget, som lignede den her foreliggende Plan. Det vil jeg gjerne indbrømme ham, at det er en Plan, som er bleven til under eiendommelige Forhold, som er dannet efter vore eiendommelige Forhold, og som er væsentlig forskjellig fra Noget af, hvad Stormagterne have. Men jeg maa dog gjøre opmærksom paa, at den Ordning, som Preussen indførte i 1808, og som i dette Dieblsk nyder saa overordentlig Anerkjendelse, har været latterliggjort i alle andre Lande indtil for et Aar siden. Man har sagt, at en saadan Ordning kunde ikke

give nogen god Hær, ikke nogen Hær, som med Held kunde maale sig med en Hær, der var dannet efter ganske andre Principer. Erfaringen har vist, at man deri har taget fejl. Naar man gaaer tilbage og undersøger, hvorledes den preussiske Hær blev organiseret under Forhold, som ikke vare saa ganske ulige vore egne i dette Dieblsk, vil man finde, at dengang var den Ordning, man gav den preussiske Hær i 1808, og ved Hjælp af hvilken Preussen forberedte sig til den derpaa følgende store Krig, en heel Deel løsere end den her er foreslaet. Da indkaldte man Recrutter og uddannede dem i 3 Maaneder, sendte dem hjem, og saa fik man et nyt Hold, og saaledes blev man ved, til man havde uddannet en stor Mængde Soldater. Det er Oprindelsen til den nuværende preussiske Hærorbning; at den har udviklet sig siden det er vist, men de Principer, hvorefter den har udviklet sig, ere blevne seet ned paa og, latterliggjorte, indtil for et Aar siden. Dette troer jeg bør lære, at ethvert Land bør ordne sin Hær overensstemmende med sine Eiendommeligheder, med de Forhold, under hvilke det eksisterer. Vi kunne ikke tage noget Mønster og følge det blindt hen; vi maa søge at tilegne os det, der er brugbart fra andre Lande; men vi bør sammensøie det efter vore egne Forhold, vort eget Tarv. Den ærede Taler har berørt Ligheden, hvorledes den opfattes i Frankrig, og han har egentlig foreholdt os den som det Mønster, vi burde følge og tilegne os, og denne hans Ytring troer jeg ikke at burde lade gaae ganske ubesvaret hen. Ligheden er en Plante, der, efter som den groer i forskjellige Climater og paa forskjellig Jordbund, ogsaa antager en noget forskjellig Charakter. Ethvert Land har sin egen Maade at opfatte Lighedsideen paa. Jeg vil ikke nedsette den franske Maade at opfatte Lighedsideen paa; men Lighedsideen er ikke nogen fremmed Plante hos os, den har groet hos os i 200 Aar og har en fuldkommen eiendommelig dansk Charakter. Det er overensstemmende med vor historisk udviklede Opfattelse af Lighedsideen, vi ogsaa bør ordne vort Hærvæsen, og det kan ikke nytte, at vi i denne Henseende ville transplantere en fremmed Opfattelse af Lighedsideen. Ganske vist ligner den